

OBSAH PŘEDNÁŠKY

- 1 **Džinismus jako svébytné náboženství**
  - 1.1 pohled samotných džinistů
  - 1.2 pohled okolního (indického) obyvatelstva
  - 1.3 pohled badatelů
  - 1.4 význam pro religionistiku
- 2 **Stav poznání a problémy studia**
  - 2.1 malý počet příslušníků v současnosti
  - 2.2 racionalita a pragmatičnost
  - 2.3 vysoké nároky na jazykovou výbavu
  - 2.4 nedostupnost rukopisů
  - 2.5 mniši necestují mimo Indii
- 3 **Dějiny: tradiční výklad**
  - 3.1 džinismus existuje věčně
  - 3.2 světová údobí, periody (*kalpa*) a šest věků (*ara*)
    - 3.2.1 období úpadku, klesající (*avasarpinī*)
    - 3.2.2 období vzestupu, stoupající (*utsarpinī*)
  - 3.3 v určitých údobích přicházejí na svět mimořádní lidé
    - 3.3.1 *jina* – „vítěz [nad pouty světa]“
    - 3.3.2 *tīrthamkara* – „tvůrce brodu [vedoucího přes oceán strasti]“
- 4 **Mahávíra**
  - 4.1 *Mahāvīra*
  - 4.2 *Vardhamāna*
  - 4.3 *Jina*
  - 4.4 tradiční datace: 599-527 či 659-510
- 5 **Dějiny džinismu**
  - 5.1 Mahávíra a problém datace (kolem r. 400–350)
  - 5.2 schizma obce
    - 5.2.1 „vzduchem, prostorem odění“ – *digambara*
    - 5.2.2 „bíle odění“ – *śvetāmbara*
  - 5.3 šíření džinismu po Indii
    - 5.3.1 východ (Urísa)
    - 5.3.2 západ (Mathura, Gudžarát a Rádžasthán)
    - 5.3.3 jih (Tamilnádu a Karnátaka)
  - 5.4 úpadek a obroda
    - 5.4.1 krize v 18. a 19. st
    - 5.4.2 dnešní situace
- 6 **Náboženská literatura a problém tzv. „kánonu“**
- 7 **Nástin J nauky: ontologie**
  - 7.1 džíva (*jīva*)
  - 7.2 adžíva (*ajīva*)
    - 7.2.1 hmota (*pudgala*)
    - 7.2.2 prostředí pohybu (*dharma*)
    - 7.2.3 prostředí klidu (*adharmā*)
    - 7.2.4 prostor (*ākāśa*)
    - 7.2.5 čas (*kāla*)
- 8 **Karma a vysvobození**
  - 8.1 karma jako shluk jemnohmotných částic
  - 8.2 etika
  - 8.3 vysvobození (*siddhaloka*)
- 9 **Smysl náboženské praxe**
  - 9.1 paradox rituálu
  - 9.2 snaha o vysvětlení
  - 9.3 skutečnost?

PRIMÁRNÍ

Některé důležité džinistické texty přeložil již HERMANN JACOBI: *Jaina Sutras*, 2 pts., repr., Delhi: Low Price Publications, 1996 [F2001/676 a 699, řada SBE ve studovně]. Z dalších dostupných textů stojí za pozornost řada *The Sacred Book of the Jainas* [z větší části v NK]. Z významnějších textů je v naší knihovně k dispozici např. *Dravya-Samgraha*, transl. by S. C. GHOSHAL, repr., Delhi: Motilal Banarsidass, 1989 [F2003/667] či *Kalpa Sūtra of Bhadrabāhu Svāmī*, transl. by KASTUR CHAND LALWANI, repr., Delhi: Motilal Banarsidass, 1999 [F2003/719].

SEKUNDÁRNÍ

Stručné a spolehlivé uvedení obsahuje ELIADEHO encyklopedie: COLLETE CAILAT: „Jainism“, in *ER* 7: 507–514. Nejlepší přehledovou monografií je PAUL DUNDAS, *The Jains*, 2nd ed., London: Routledge, 2002 [P2-Dun-1]. Podobně kvalitní přehledová práce s důrazem na digambarskou tradici je PADMANABH S. JAINI, *The Jaina Path of Purification*, repr., Delhi: Motilal Banarsidass, 1998 [F2003/243]. Přes své stáří je stále velmi důležitá obsažná studie HELMUTH VON GLASENAPP: *Jainism: An Indian Religion of Salvation*, Delhi: Motilal Banarsidass, 1999, [P2-Gla-1, v NK je německý originál]. Za pozornost stojí i OTAKAR PERTOLD: *Džinismus*, Praha: SPN, 1966 [P2-Per-1,a,b]. Tato práce vznikla při překladu původního gudžarátského díla, které přináší výborný přehled nauky a jež nedávno vyšlo v anglickém překladu – MUNI SHRI NYAYAVIJAYA: *Jaina: Pilosophy and Religion*, Delhi: Motilal Banarsidass, 1998 [P2-Nya-1].

K prostředí zrodu džinismu a významu asketické tradice adžívíků je zásadní A. L. BASHAM: *History and Doctrines of the Ājīvikas: A Vanished Indian Religion*, repr., Delhi: Motilal Banarsidass, 2002 [F2003/690]. Podrobný přehled literatury podává MORITZ WINTERNITZ: *A History of Indian Literature*, vol. 2: *Buddhist Literature and Jaina Literature*, 3rd ed., New Delhi: Munshiram Manoharlal, 1991, s. 424–595 [P18-Win-1/2]. K problému švétámbarského „kánonu“ viz KENDALL W. FOLKERT: *Scripture and Community: Collected Essays on the Jains*, Atlanta: Scholars Press, 1993, zejm. s. 41–94 [F2004/199]. Jednou z nejdůkladnějších antropologických studií současné džinistické obce je JAMES LAIDLAW: *Riches and Renunciation: Religion, Economy, and Society among the Jains*, Oxford: Clarendon Press, 1995 [F2003/123]. K džinistickým rituálům (s důležitými teroretickými přesahy pro teorie rituálu) viz CAROLINE HUMPHREY and JAMES LAIDLAW: *The Archetypal Actions of Ritual: A Theory of Ritual Illustrated by the Jain Rite of Worship*, Oxford: Clarendon Press, 1994 [F2003/567]. Pro další literaturu viz Tinlib heslo „džinismus“.